

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΔΕΥΤΕΡΑ 20 ΜΑΪΟΥ 2013
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ :
ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Νεοτουρκικό Κίνημα
- β. Ψυχρός Πόλεμος
- γ. Συμβούλιο της Ευρώπης

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να συνδυάσετε τα ονόματα των ηγετών με τα ονόματα των χωρών των οποίων ηγήθηκαν, αντιστοιχίζοντας κάθε φορά ένα γράμμα της πρώτης στήλης με έναν αριθμό της δεύτερης στήλης. (Περισσεύουν δύο ονόματα χωρών).

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. Ρίτσαρντ Νίξον	1. Κύπρος
β. Γκαμάλ Αμπντέλ Νάσερ	2. Νότια Αφρική
γ. Μαχάτμα Γκάντι	3. Ινδία
δ. Νέλσον Μαντέλα	4. Μεγάλη Βρετανία
ε. Γλαύκος Κληρίδης	5. Ελλάδα
	6. ΗΠΑ
	7. Αίγυπτος

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Να παρουσιάσετε:

- α) Τους κατευθυντήριους στόχους των νικητριών δυνάμεων του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στο Συνέδριο Ειρήνης των Παρισίων (μονάδες 4) και
- β) Το περιεχόμενο της συνθήκης των Βερσαλλιών (μονάδες 8).

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Ποια ήταν η γενικότερη σημασία:

- α) Της επικράτησης των Ελλήνων στον ελληνοϊταλικό πόλεμο (μονάδες 7) και
- β) Του ελληνογερμανικού πολέμου (μονάδες 6).

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τα στοιχεία που περιέχονται στο κείμενο που σας δίνεται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τις ρυθμίσεις του Πρωτοκόλλου της Ανεξαρτησίας (22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830) σχετικά με την εθνική ανεξαρτησία, την εδαφική έκταση και τη μορφή του πολιτεύματος στο υπό ίδρυση Ελληνικό Κράτος.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

[Τò πρωτόκολλο τής 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830]

Στις 22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830, ή Διάσκεψη του Λονδίνου, ύστερα από αγγλική πρόταση, διακήρυξε την πολιτική ανεξαρτησία τής Ελλάδος, με τò άρθρο 1 του πρωτοκόλλου που υπογράφεται από τους πληρεξουσίους τής Αγγλίας, τής Γαλλίας και τής Ρωσίας, Άμπερντην, Μονμορανσύ Λαβάλ και Λίβεν. Τò άρθρο 1 του πρωτοκόλλου τής 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830 όριζε: «Ή Ελλάς θέλει σχηματίσει έν Κράτος ανεξάρτητον, και θέλει χαιρεί όλα τὰ δίκαια, πολιτικά, διοικητικά και έμπορικά, τὰ προσπεφυκότα¹ εις έντελή ανεξαρτησίαν». [...]

Τò άρθρο 2 του πρωτοκόλλου τής 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830 όριζε: «... Ή διοριστική γραμμή τών συνόρων τής Ελλάδος, άρξαμένη από τας έκβολάς του Άσπροποτάμου², θέλει άνατρέξει τόν ποταμόν αυτόν [...] και θέλει καταλήξει εις τò όρος Άρτοτίνα, έξ ου θέλει ακολουθήσει τήν [...] κορυφήν του όρους Οίτης, έως τόν κόλπον του Ζητουνίου³. [...]»

Ή συνοριακή γραμμή του πρωτοκόλλου τής 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830 κρατάει έξω από τò έδαφος τής Ελλάδος μεγάλο τμήμα τής Στερεάς Ελλάδος, ιδιαίτερα τής δυτικής. [...]

Τò άρθρο 3 του πρωτοκόλλου όριζε: «Ή έλληνική Κυβέρνησις θέλει εΐναι μοναρχική και κληρονομική κατά τάξιν πρωτοτοκίας· θέλει έμπιστευθΐ εις ένα ήγεμόνα, όστις [...] θέλει φέρει τόν τίτλον Ήγεμών Κυριάρχης τής Ελλάδος. [...]»

Τò άρθρο 8 του πρωτοκόλλου όριζε: «Έκάστη τών τριών Αύλων φυλάττει τήν [...] έξουσίαν του να έγγουάται περι του όλου τών προηγουμένων συμβιβασμών και άρθρων. Αί περι έγγουήσεως πράξεις, άν γενώσι, θέλουν συνταχθΐ χωριστά. [...]»

Οί Δυνάμεις έβλεπαν στο πρωτόκολλο τήν όριστική διευθέτηση ένοχλητικού ζητήματος. Οί Έλληνες αντίθετα έβλεπαν σΐ αυτό, και ιδιαίτερα στο πρώτο άρθρο του, άπλώς τήν άπαρχή του έλεύθερου πολιτικού βίου του Έθνους. Και πραγματικά, με τò πρωτόκολλο του Λονδίνου τής 3^{ης} Φεβρουαρίου του 1830 τερματιζόταν ή Έλληνική Έπανάσταση, αλλά και άρχιζε να ύπάρχη έπίσημα στη διεθνή κοινωνία τò Έλληνικό Κράτος. Έτσι πραγματοποιούνταν κρίσιμη καμπή τής Έλληνικής Ίστορίας.

Ίστορία του Έλληνικού Έθνους, τομ. ΙΒ΄: *Ή Έλληνική Έπανάσταση και ή Ίδρυση του Έλληνικού Κράτους (1821-1832)*, Αθήνα: Έκδοτική Αθηνών Α.Ε., ²2000, σσ. 536-537.

¹ Τὰ προσπεφυκότα, δηλ. αυτά που αρμόζουν.

² του Άσπροποτάμου, δηλ. του Αχελώου

³ του Ζητουνίου, δηλ. της Λαμίας.

ΘΕΜΑ Δ1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στην οικονομική και κοινωνική συγκυρία, όπως αυτή παρουσιάζεται στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ κατά τη δεκαετία 1920-1930.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Μαζική κατανάλωση και μαζική ψυχαγωγία

Η μαζική κατανάλωση και η μαζική παραγωγή αγαθών δημιούργησαν την ευημερία της δεκαετίας του '20 [...]. Περισσότεροι άνθρωποι μπορούσαν να αγοράσουν αυτοκίνητο, μικρές ηλεκτρικές συσκευές, όπως ραδιόφωνα και φωνογράφους, καθώς και ενδύματα από συνθετικά υφάσματα, την κατασκευή των οποίων έκαναν δυνατή τα επιτεύγματα της χημείας. [...] Με τη σταδιακή επικράτηση της οκτάωρης εργασίας, όλο και περισσότερη προσοχή δινόταν στον ελεύθερο χρόνο ως μια θετική πλέον πηγή ανθρώπινης ικανοποίησης για όλους και όχι μόνο για τους πλουσίους. Τα παραθαλάσσια θέρετρα της Ευρώπης άρχισαν να γεμίζουν από παραθεριστές καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι είχαν τον χρόνο και τα μέσα να απολαμβάνουν τις διακοπές τους. Μια έκρηξη ενδιαφέροντος για το ποδόσφαιρο μεταξύ των Ευρωπαίων μπορούσε να συγκριθεί μόνο με την παράλληλη ανάπτυξη του επαγγελματικού μπέιζ-μπολ και του ποδοσφαίρου στα κολέγια των ΗΠΑ. Τεράστια στάδια άρχισαν να χτίζονται σε όλη την Ευρώπη.

F.W. Pethick Lawrence (ed.), *The Trial of the Suffragette Leaders*, στο: Noble et al., *Western Civilization. The Continuing Experiment*, τ. 2, London: Houghton Mifflin Co., 2005, σ. 898, στο: *Ιστορία του νεότερου και του σύγχρονου κόσμου (από το 1815 έως σήμερα)*, Γ' Γενικού Λυκείου & Δ' Εσπερινού Λυκείου Γενικής Παιδείας, Αθήνα: ΙΤΥΕ Διόφαντος, 2013, σ. 98.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[Τα όρια της ευημερίας]

Η ευημερία έχει ωστόσο και τα όριά της. Πρώτα πρώτα δεν είναι καθόλου πανευρωπαϊκό φαινόμενο. Όσες χώρες αποζούν κατ' εξοχήν από τη γεωργία και την εξαγωγή αγροτικών προϊόντων υποφέρουν από τη συσσώρευση αποθεμάτων και την πτώση των τιμών που χαρακτηρίζουν αυτό τον τομέα. Η κεντρική και ανατολική Ευρώπη, απ' όπου αντλούσε προπολεμικά το υπόλοιπο τμήμα της ηπείρου το μισό των εισαγωγών του σε σιτάρι, έχει περιοριστεί στο 10% της αγοράς, εξαιτίας του αμερικανικού ανταγωνισμού. Ακόμη και στη Γαλλία, όπου η αγροτική παραγωγή προστατεύεται από υψηλούς τελωνειακούς δασμούς, οι αγρότες με δυσκολία συναγωνίζονται τα ξένα προϊόντα. Το ίδιο και στη Γερμανία, όπου οι αγρότες καταχρεώνονται και υποθηκεύουν τη γη τους (ανατολικά του Έλβα το ύψος των χρεών ξεπερνάει στα 1929 την αξία των κτημάτων σε ποσοστό 50 ως 100%).

S. Berstein και P. Milza, *Ιστορία της Ευρώπης*, τ.3: *Διάσπαση και Ανοικοδόμηση της Ευρώπης, 1919 έως σήμερα*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 1997, σ. 48.